

Aanpak energiearmoede

Voor en door bewonersinitiatieven

Aanpak energiearmoede

Voor en door bewonersinitiatieven

Energiekosten stijgen al jaren. Veel mensen maken zich hier zorgen over. Niet gek dus dat steeds meer mensen thuis aan de slag gaan met energiebesparing. Maar niet iedereen heeft hier de kennis over of het geld voor. Gelukkig staan steeds meer Utrechters op voor hun buurtgenoten. Zij helpen mensen in energiearmoede met het verlagen van de energierekening. Bijvoorbeeld door keukentafelgesprekken te voeren over de energiekosten. Door gezamenlijke inkoopacties te organiseren. Of door klusteam te starten die kleine energiebesparende maatregelen uitvoeren.

“Belangrijk is dat het niet bij één bezoek blijft. Meerdere contactmomenten zorgen voor blijvende impact en maken het mogelijk om bredere problemen te signaleren, zoals financiële zorgen of gezondheidsklachten. Zo ontstaat een duurzame aanpak die echt verschil maakt”¹

Maar hoe pak je dat nu succesvol aan: het opzetten van zo’n bewonersinitiatief om je buurtgenoten te helpen? In dit document duiken we in de aanpak van drie koplopers:

- Duurzaam Woerden
- De Energieke Rondeveners
- Energiecoöperatie DEEL

We delen de overkoepelende lessen van deze initiatieven. En je leest over de aanpak van elk afzonderlijk initiatief. Hopelijk inspireren deze verhalen je voor de opzet van jouw eigen bewonersinitiatief.

Servicepunt Energie

Deze publicatie is gemaakt door Natuur en Milieufederatie Utrecht vanuit het Servicepunt Energie. Het Servicepunt Energie ondersteunt bewonersinitiatieven met het ontwikkelen en uitvoeren van aanpakken voor de energietransitie in de provincie Utrecht. Je kunt bij ons terecht voor adviesgesprekken, hulp bij het aanvragen van subsidie en je bent welkom bij onze cursussen en bijeenkomsten om te leren van andere initiatieven. Het Servicepunt Energie is een samenwerking tussen Natuur en Milieufederatie Utrecht en Energie van Utrecht. Het wordt gefinancierd door de Provincie Utrecht.

Heb je vragen over dit document? Of kun je ondersteuning gebruiken? Stuur een mail naar info@servicepuntenergie.nl en we helpen je graag verder!

¹ <https://www.wijzijnlea.nl/>

Inhoudsopgave

1. Drie lessen van koplopers	3
Les 1: Verduurzamen voor en door je buren werkt!	3
Les 2: Bied maatwerk	4
Les 3: Werk aan langdurige lokale samenwerking	5
2. Koplopers aan het woord	7
Aanpak energiearmoede Duurzaam Woerden	7
Aanpak energiearmoede Energieke Rondevenders	10
Aanpak energiearmoede Energiecoöperatie DEEL	12

1. Drie lessen van koplopers

LES 1: VERDUURZAMEN VOOR EN DOOR JE BUREN WERKT

Acties tegen energiearmoede worden vaak georganiseerd door lokale bewonersinitiatieven. Steeds weer blijkt dat deze 'bottom-up' aanpak het beste resultaat oplevert. De uitdaging is namelijk om bij moeilijk bereikbare doelgroepen achter de voordeur te komen. Dat lukt lokale initiatieven beter dan publieke instanties. Van deur-tot-deur gaan en overal aanbellen is arbeidsintensief, maar betaalt zich uit.

Het lukt bewonersinitiatieven dankzij de vele lokale vrijwilligers. Vooral in wijken waar verschillende problemen zijn en waar het vertrouwen van bewoners nog gewonnen moet worden. De voorkeur is om te werken met mensen die al bekend zijn in de wijk waar gecoacht en geklust wordt. Als het van toepassing en mogelijk is, zorg dan dat je tolken achter de hand hebt.

Duurzaam Woerden kreeg bijvoorbeeld lokale bekendheid door een duurzaamheidswinkel. Vanuit daar werkten zij door naar een aanpak Energiearmoede. Dat deden zij in samenwerking met vrijwilligersorganisatie Present en met steun van de gemeente. *“Wat wij het allerbelangrijkste vinden, is dat onze energiecoaches een langdurige relatie met bewoners opbouwen”,* zegt Michael Stallvord van Duurzaam Woerden. *“Spaarlampen indraaien is een mooi begin, maar je bent er niet met kleine maatregelen. We staan nog maar aan het begin van de energietransitie, in de nabije toekomst moet er veel meer in die woningen gebeuren. Daarvoor is het nodig om langzaam het vertrouwen van bewoners te winnen. Dat geldt zeker voor mensen die te maken hebben met energiearmoede, want die zijn vaak wantrouwig tegenover de overheid en andere instanties.”* Lees in het volgende deel meer over de aanpak van Duurzaam Woerden.

“We staan nog maar aan het begin van de energietransitie, in de nabije toekomst moet er veel meer in die woningen gebeuren.”

- Michael Stallvord, Duurzaam Woerden

LES 2: BIED MAATWERK

De aanpakken van Duurzaam Woerden, de Energieke Rondeveners en energietoewerkende DEEL verschillen veel van elkaar. Er zijn dan ook meerdere vormen van hulp bij energiearmoede. Zoals energieadvies door coaches of ambassadeurs, energieklassen of het opzetten van een [lokale FIXbrigade](#) die woningen professioneel verduurzaamt.

Het is goed dat deze verschillende vormen van hulp naast elkaar bestaan. Want de hulpvraag kan enorm verschillen. In sommige woningen volstaat het plakken van tochtstrippen en radiatorfolie. In andere woningen moet uitvoerig en professioneel geklust om de energierekening omlaag te brengen. Dat kan bijvoorbeeld door de FIXbrigade. Sommige bewoners hebben niet alleen advies nodig over energiebesparing, maar ook over andere onderwerpen zoals schuldhulpverlening. De keuze voor de beste aanpak hangt af van de lokale situatie, de vaardigheden binnen jouw initiatief en de samenwerkingskansen.

In Leusden bestaat al een goedlopend Energieloket met energiegidsen. Energietoewerkende DEEL vond daarom een aanvullende manier om mensen in energiearmoede tegemoet te komen. *“Wij doneren zonnepanelen aan de Voedselbank. Dat levert hun langdurig en regelmatig inkomsten op,”* vertelt Marian Marseille van DEEL. Lees in het volgende deel meer over de aanpak van energietoewerkende DEEL uit Leusden.

*“Wij doneren zonnepanelen aan de Voedselbank.
Dat levert hun langdurig en regelmatig inkomsten op.”*

- Marian Marseille, DEEL

Copyright: Provincie Utrecht

LES 3: WERK AAN LANGDURIGE LOKALE SAMENWERKING

Bewonersinitiatieven, gemeenten, energiecoöperaties, organisaties uit het sociale domein zoals de Voedselbank en het Leger des Heils en woningcorporaties weten elkaar steeds beter te vinden. Door samen te werken en gebruik te maken van elkaars kwaliteiten vullen zij elkaar goed aan. *“Organisaties uit het sociaal domein hebben vaak al de contacten en het vertrouwen van de mensen die wij ook willen bereiken,”* zegt Joke van Wieringen van de Energieke Rondeveners.

In plaats van langs de deuren te gaan, werkt de Energieke Rondeveners met een aanmeldsysteem. Dankzij samenwerking met de Voedselbank, vluchtelingenwerk en een lokale welzijnsorganisatie kregen zij honderden aanmeldingen voor hun Energiehulp. Zonder die samenwerkingen hadden mensen zich vast niet zo snel aangemeld.

Elkaar leren kennen, elkaars taal begrijpen, elkaars processen ontdekken: dat kost allemaal tijd. En juist op vraagstukken als energiearmoede is het noodzakelijk om deze tijd te investeren, anders kom je er niet. Lees in het volgende deel meer over de aanpak van de Energieke Rondeveners.

“Organisaties uit het sociaal domein hebben vaak al de contacten en het vertrouwen van de mensen die wij ook willen bereiken.”

- Joke van Wieringen, Energieke Rondeveners

Er kan nog veel verbeteren

Er zijn veel goede voorbeelden van constructieve samenwerkingen tussen bewonersinitiatieven, gemeenten en andere organisaties. Toch blijft samenwerken een aandachtspunt. De benadering vanuit de gemeente is vaak *top-down* terwijl initiatieven *bottom-up* werken. Bewoners hebben hierdoor beperkte invloed op het beleid en de uitvoering van projecten, terwijl zij hier juist zo goed in zijn. Initiatieven en gemeenten hebben elkaar echt nodig.

Daarnaast ontbreekt vaak een lange termijn strategie en aanpak om energiearmoede te verminderen. Vaak heeft dit te maken met het uitblijven van structurele financiering om als initiatief een professionaliseringsslag te maken.

Een ander knelpunt is dat bewonersinitiatieven regelmatig het onderspit delven als er commerciële partijen in beeld komen. Aanbestedingen door gemeenten richten zich vaak op de klassieke criteria prijs, kwaliteit en levertijd. Er is onvoldoende aandacht voor andere voordelen zoals meer ontmoetingen in de buurt en sociale cohesie. Terwijl dit juist hard nodig is voor het verder verduurzamen en leefbaar houden van de buurt. Zo worden in Woerden de energiecoaches voor de woningen van woningcorporatie geleverd door een commerciële partij van buiten de gemeente. *“Dat is een gemiste kans, want zo’n bureau stuurt eenmalig een coach langs, terwijl lokale vrijwilligers vaker langs kunnen komen en een relatie met de bewoners opbouwen”*, zegt Koen Hordijk van energiecoöperatie Woerden Energie.

Het Servicepunt Energie ziet dat gemeenten steeds vaker zoeken naar manieren om lokale partijen de voorkeur te geven. Het werken met lokaal gewortelde krachten – betaald of vrijwillig – heeft echte meerwaarde, zo blijkt steeds weer. Laat commerciële partijen vervolgens gerust aanhaken, maar laat ze het traject niet overnemen. Zie voor meer mogelijkheden ook de [kenniscollectie van Energie Samen](#) hierover.

2. Koplopers aan het woord

AANPAK ENERGIEARMOEDE DUURZAAM WOERDEN

[Duurzaam Woerden](#) is een burgerinitiatief dat volledig draait op vrijwilligers. De organisatie houdt zich bezig met een breed scala aan duurzame activiteiten. Bijvoorbeeld het bevorderen van meer groen in wijken, hergebruik van materialen en de energietransitie door het isoleren en verwarmen van woningen.

Duurzaam Woerden is vooral bekend vanwege de duurzaamheidswinkel. In deze rijkelijk ingerichte winkel in een drukke winkelstraat midden in Woerden kunnen mensen binnenlopen om allerlei duurzame en energiebesparende apparaten te bekijken en uit te testen. Ook kunnen ze gratis deskundig advies inwinnen, bijvoorbeeld over het aanvragen van isolatie subsidies.

Sinds medio 2022 houdt Duurzaam Woerden zich ook bezig met energiearmoede, in nauwe samenwerking met vrijwilligersorganisatie Present en met steun van de gemeente. Lex Albers en Michael Stallvord van Duurzaam Woerden vertellen over hun aanpak: "Duurzaam Woerden laat vrijwilligers een opleiding volgen tot energiecoaches. Deze coaches gaan langs bij mensen die zich hebben aangemeld voor energiehulp via de gemeente. Zij geven dan advies over energiebesparing. Voor de hieruit voortvloeiende werkzaamheden verwijzen de coaches door naar Stichting Present", legt Lex uit.

Copyright: Provincie Utrecht

"Wat wij het allerbelangrijkste vinden, is dat onze coaches een langdurige relatie met bewoners opbouwen", zegt Michael. "Spaarlampen indraaien is een mooi begin, maar je bent er niet met alleen maar kleine maatregelen. We staan nog maar aan het begin van de energietransitie, in de nabije toekomst moet er veel meer in die woningen gebeuren. Daarvoor is het nodig om

langzaam het vertrouwen van bewoners te winnen. Dat geldt zeker voor mensen die te maken hebben met energiearmoede, want die zijn vaak wantrouwig tegenover de overheid en andere instanties.”

“We kijken bij onze huisbezoeken niet alleen naar energiearmoede, maar gaan uit van de behoeftes en vragen die de bewoner heeft.” zegt Lex Albers. “Die liggen vaak op een veel breder terrein dan energie alleen. Bij de huisbezoeken (Lex is zelf ook energiecoach) kom je van alles tegen: schuldenproblematiek, problemen met instanties, psychische en fysieke problemen die mensen zelf niet kunnen oplossen, verslavingen.” In dat soort gevallen is het volgens Albers belangrijk dat er snel geschakeld kan worden en dat de gemeente aan de slag gaat om de bredere hulpbehoefte te coördineren. In Woerden hebben ze voor dergelijke gevallen een soort codetaal ontwikkeld. In de rapportage van Duurzaam Woerden aan de gemeente staat dan dat “de bewoner graag wil dat de gemeente iemand langs stuurt om te komen koffiedrinken”. Volgens Lex is het belangrijk dat de gemeente snel op dergelijke vragen inspeelt en waar nodig hulp vanuit het sociale domein mobiliseert.

“Vertrouwen kweken is het allerbelangrijkste!”

- Lex Albers, Duurzaam Woerden

Over belangstelling voor energiebesparing hebben ze in Woerden niet te klagen. Een oproep van de gemeente aan inwoners die door hoge energiekosten in de problemen dreigden te raken om zich te melden voor gratis energiecoaching en isolatiemaatregelen, leverde in de herfst van vorig jaar in één week 400 reacties op. Per woning stelt de gemeente 500 euro ter beschikking. Aan goede wil om energiearmoede aan te pakken ontbreekt het dus niet. Maar volgens Lex en Michael zou de uitvoering van het beleid effectiever kunnen. Wat zij missen is een gestructureerd overleg tussen de verschillende partijen die bij de uitvoering van het beleid betrokken zijn. Naast Duurzaam Woerden en Present zijn dit ook de lokale energiecoöperatie Woerden Energie, woningcorporatie Cazas en Susteen. Het bedrijf Susteen levert energiecoaches voor de sociale huurwoningen van Cazas Duurzaam Woerden, Present en Woerden Energie richten zich op de particuliere huur- en koopwoningen.

Lex Albers: “Dat er veel verschillende organisaties bij de uitvoering van energiearmoede-maatregelen betrokken zijn, hoeft op zich geen probleem te zijn. Het punt is echter dat deze organisaties alleen contact met de gemeente hebben en niet of nauwelijks met elkaar.”

Ook Koen Hordijk van de lokale energiecoöperatie Woerden Energie ziet verbeterpunten. Op dit moment heeft de gemeente de opdracht voor het leveren van energiecoaches bij de woningen van Cazas aan een extern bureau van buiten de gemeente gegund. Koen Hordijk: “Dat is een gemiste kans, want zo’n bureau stuurt eenmalig een energiecoach langs, terwijl lokale vrijwilligers vaker langs kunnen komen en een relatie met de bewoners opbouwen.”

De leden van de energiecoöperatie in Woerden zijn zeer gemotiveerd om zich in te zetten tegen energiearmoede. Dat blijkt wel uit het feit dat zij hebben besloten om een deel van de (toekomstige) opbrengsten van hun duurzame energieprojecten ter beschikking te stellen voor het isoleren van woningen van Woerdenaren die het wat minder breed hebben. Een eerste bedrag van 500 euro is al overgemaakt naar de lokale FIXbrigade, die werkt in opdracht van Cazas.

Koen Hordijk hoopt dat de gemeente in de toekomst meer opdrachten bij de lokale coöperatie gaat beleggen. Volgens Koen zouden aanbestedingsprocedures zoveel mogelijk omzeild moeten worden of zodanig worden ingericht dat de opdracht per definitie naar een lokale partij gaat.

Ook Duurzaam Woerden vindt dat de gemeente creatiever moet omgaan met het aanbesteden van opdrachten. Lex Albers: "De gemeente zou meer inzet kunnen plegen om lokale vrijwilligers in te zetten, vooral bij het benaderen en adviseren van bewoners."

Ook vindt hij dat de gemeente de diverse acties op het gebied van energiebesparing beter op elkaar af moet stemmen en hierover beter zou kunnen communiceren met bewonersinitiatieven. Als voorbeeld noemt hij dat de energiecoaches niet op de hoogte zijn van een witgoedactie van de gemeente, terwijl zij daar wel door de bewoners op worden aangesproken.

"Begrijpelijk dat er in het begin nog veel misging, we moesten snel schakelen in reactie op de energiecrisis. Maar nu is het tijd om met alle partijen en de gemeente een juiste afstemming te zoeken en afspraken maken voor de langere termijn" vat Michael de conclusie van het gesprek treffend samen.

AANPAK ENERGIEARMOEDE ENERGIEKE RONDEVENDERS

De [Energieke Rondeveners](#) zijn in 2022 begonnen met het project Energiehulp Thuis. In dit project gaan vrijwilligers in tweetallen (een klusser en een energiecoach) langs bij mensen met een hoge energierekening en een laag inkomen om hen te helpen met energie besparen.

Anders dan in veel andere gemeenten is er niet gekozen voor een wijkgerichte aanpak, waarbij vrijwilligers van deur tot deur gaan, maar voor een aanmeldsysteem. Joke van Wieringen, bestuurslid en energiecoach Energieke Rondeveners: "Wij willen eerst mensen de kans geven om zichzelf aan te melden. Pas als er te weinig meldingen binnenkomen, overwegen we een wijkaanpak." Maar die blijkt vooralsnog niet nodig te zijn. In het stookseizoen 2022-2023 meldden zich honderden inwoners aan voor de Energiehulp en werden in totaal 221 woningen met onder meer tochtstrips, radiatorfolie, brievenbusborstels en ledlampen energiezuiniger gemaakt. Ook kregen de bewoners advies over energiebesparing door een placemat met 24 tips te bespreken en achter te laten. De vrijwilligers van de Energieke Rondeveners hadden er hun handen vol aan, want een Energiehulpbezoek duurt gemiddeld 2,5 uur.

Met de gemeente is de afspraak gemaakt dat iedere inwoner die energietoeslag aanvraagt de flyer Energiehulp Thuis van de Energieke Rondeveners krijgt opgestuurd. Voor deze werkwijze is gekozen omdat de gemeente vanwege privacywetgeving geen adresgegevens mag doorgeven. Daarnaast worden er Energiehulp flyers uitgedeeld bij de Voedselbank, Vluchtelingenwerk en diverse servicepunten van de lokale welzijnsorganisatie, waaronder ook het Geldpunt, een loket waar mensen terecht kunnen voor hulp bij financiële problemen. Medewerkers van deze organisaties kunnen ook uitleg geven aan bewoners die de flyer niet helemaal snappen en hen helpen bij het aanmelden.

Joke: "Wij werken nauw samen met organisaties uit het sociaal domein. Zij hebben vaak al de contacten en het vertrouwen van de mensen die wij ook willen bereiken." De gemeente De Ronde Venen ondersteunt dit project door een deel van de energiearmoede gelden vanuit het Rijk door te sluisen naar de Energieke Rondeveners. Per woning mag 250 euro aan energiebesparende maatregelen worden besteed, de vrijwillige energiecoaches en energiekussers kunnen -als ze dat willen- een vergoeding van 35 euro per bezochte woning krijgen. In de praktijk blijkt dat het beschikbare bedrag in geen enkele woning besteed wordt, zelfs niet als je één of twee radiatorventilatoren aanbrengt in daarvoor geschikte huizen. Joke: "We hebben voor die 221 woningen maar een deel van de beschikbare subsidie gebruikt, we kunnen dus nog doorgaan. De wethouder is blij met ons initiatief: "hij had dit zelf niet zo snel voor elkaar gekregen." voegt ze eraan toe.

*"De wethouder is blij met ons initiatief.
Hij had dit zelf niet zo snel voor elkaar gekregen."
- Joke van Wieringen, Energieke Rondeveners*

Ze heeft waardering voor de steun van de gemeente, maar zou graag zien dat de gemeente zelf ook een actieve rol pakt. Joke: "Ondanks het grote aantal aanmeldingen hielden we vorig jaar toch een flink budget van enkele tienduizenden euro's over. Dat geld zou je in kunnen zetten voor vervolgacties. Denk aan een FIXbrigade plus die langsgaat bij woningen met grotere gebreken - zoals enkel glas - die onze energiekussers niet kunnen verhelpen. Of leg zonnepanelen op daken van bewoners met een minimuminkomen. Daarmee verlaag je de energierekening op de langere termijn."

Inmiddels hebben de Energieke Rondeveners uitgebreid contact gehad met de lokale woningcorporatie Cazas over het opzetten van zo'n soort FIXbrigade Plus, die dan de door de klusteam geconstateerde 'grote gebreken' moet gaan verhelpen.

Ondertussen is het stookseizoen begonnen en zijn er in dit nieuwe seizoen 80 nieuwe aanmeldingen. Dat zijn er minder dan in het vorige seizoen. Volgens Joke komt dat doordat de energieprijzen nu lager liggen, maar ook doordat mensen vaak zelf al besparende maatregelen hebben aangebracht.

De Energieke Rondeveners doen er alles aan om de aanmelding voor de Energiehulp Thuis en de benadering van inwoners zo laagdrempelig mogelijk te maken. Mensen die zich hebben aangemeld krijgen een mail van de energiecoach als ze aan de beurt zijn. Daarin staat het telefoonnummer waarmee de coach gaat bellen om een afspraak te maken en alvast een paar vragen te stellen over het energieverbruik. Joke: "We bellen met een nummer dat van te voren bij de bewoner bekend is gemaakt, anders nemen ze vaak de telefoon niet op."

Ook heeft Energiehulp Thuis tolken ter beschikking. Deze kunnen worden ingezet bij bezoek aan statushouders en arbeidsmigranten die het Nederlands (nog) onvoldoende beheersen.

Behalve voor de bewoners proberen de Energieke Rondeveners ook goed voor hun eigen vrijwilligers te zorgen. Alle vrijwilligers krijgen een uitgebreide training. En er is een mannelijke en een vrouwelijke vertrouwenspersoon. Deze kan bijvoorbeeld worden ingeschakeld als vrijwilligers bij huisbezoeken iets onaangenaams hebben meegemaakt. Hun inzet is gelukkig nog niet nodig geweest. Daarnaast wordt voor alle vrijwilligers een VOG aangevraagd. Joke: "Energiecoaches en -kussers komen vaak bij kwetsbare groepen over de vloer. Daar moet je je als projectleiding op een verantwoorde manier op voorbereiden."

AANPAK ENERGIEARMOEDE ENERGIECOÖPERATIE DEEL

“Wij doneren zonnepanelen aan de Voedselbank. Dat levert hen langdurig en regelmatig inkomsten op”, aldus Marian Marseille, medeoprichter van de Leusdense energiecoöperatie [DEEL](#).

In de gemeente Leusden hebben ze een nieuwe actievorm bedacht. Energiecoöperatie DEEL doneert daar zonnepanelen aan de lokale Voedselbank. “Wij combineren het opwekken van duurzame energie met het geven van een extra steuntje in de rug van mensen die moeite hebben om rond te komen”, zegt Marian Marseille, medeoprichter van DEEL.

Er bestaat in Leusden al een door de gemeente gefinancierd en goed lopend Energieloket. Vanuit dit loket geven vrijwillige energiegeïnsporteerders inwoners van Leusden energiebesparingsadvies en helpen ze om woningen energiezuiniger te maken. Marian: “We wilden niet ook energiegeïnsporteerder worden, want die bestaan al. Daarom zochten we een andere manier om de opbrengst van de coöperatie ten goede te laten komen aan de mensen die het minste te besteden hebben. Het liefst via een bestaande organisatie, dus niet zelf iets oprichten. Dat hebben we gevonden door samen te werken met de Voedselbank. Zo delen hun klanten nu jaarlijks in de opbrengst.”

Het idee is simpel en doeltreffend. DEEL runt samen met de plaatselijke agrarische natuurvereniging een project waarin zonnepanelen op daken van boerenbedrijven worden gelegd. Mensen kunnen zich voor dat project inschrijven. Ze betalen dan mee aan de investering, worden via hun lidmaatschap van de coöperatie mede-eigenaar van de panelen en delen in de (toekomstige) opbrengsten. Marian: “Wij vragen aan de mensen die zich inschrijven voor het project een vrijwillige bijdrage voor de panelen die we aan de Voedselbank doneren.” Voor het project bestaat veel belangstelling, er is inmiddels zelfs een wachtlijst. Marian: “En het mooie is dat bijna iedereen de extra vrijwillige bijdrage stort.” Ook de gemeente heeft panelen aan de Voedselbank gedoneerd. Marian: “Die panelen leveren de Voedselbank langdurig en regelmatig extra inkomsten op. Daarvan profiteert uiteindelijk iedereen die van de Voedselbank afhankelijk is, ook toekomstige klanten.”

“Wij combineren het opwekken van duurzame energie met het geven van een extra steuntje in de rug van mensen die moeite hebben om rond te komen.”

- Marian Marseille, DEEL

Marian is enthousiast, maar ziet ook punten voor verbetering. Ze zou graag zien dat de gemeente of de provincie middelen ter beschikking stelt voor het voorfinancieren en ontwikkelen van zonnedaken. Marian: “We moeten nu van alles voorfinancieren, zoals bijvoorbeeld een draagkrachtberekening voor daken waarop we panelen willen leggen, zonder dat we zeker weten of het project rendabel is.”

Natuur en Milieufederatie Utrecht

Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht

info@nmu.nl
www.nmu.nl
030-2567350

NL37 TRIO 0212179500
KvK 41177152

Servicepunt Energie

Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht

info@servicepuntenergie.nl
www.servicepuntenergie.nl
030-2567350

